

кожен момент часу; неможливість створення запасів електроенергії як готового товару; точні обсяги генерації і споживання електроенергії не можна спланувати заздалегідь; властивості електроенергії багато в чому залежать не тільки від постачальника, але і від самого споживача [2]. Як бачимо із зазначених властивостей є три, що відповідають традиційним для біржових товарів, зокрема масовість, замінність, здатність до стандартизації.

Як бачимо ринок електроенергії пройшов відповідні етапи свого становлення в результаті чого з'явилися дві моделі організованих ринків: пул та енергетична біржа. Різницю між цими двома моделями вчені пояснюють порізному. Так, С. Стофт [3] пов'язує пул із вузловим ціноутворенням, а енергетичні біржі із зональним ціноутворенням. В той час С. Пенадос [4, с. 15] стверджує, що не існує теоретичних підстав для об'єднання цих моделей за вище переліченими критеріями, а також зазначає, що гравцями в пулі можуть бути лише виробники енергії. З цього твердження випливає, що ціноутворення в пулах базується на мінімізації витрат і диспетчеризації оптимальної генерації, на відміну від узгодження попиту та пропозиції, що відбувається на біржах електроенергії [4, с. 16].

Але поки на ринку електроенергії не були створені організаційні умови для досконалої (чистої) конкуренції, коли концентрується увесь існуючий попит та пропозиція, і через їх збалансування визначають рівноважну ціну на конкретний момент часу, не могли бути створені постійно діючі форми гуртової торгівлі пул та енергетична біржа, однією із найбільш ефективних з них є саме біржа.

Література:

1. Pilipovic D. (2007). Energy Risk: Valuing and Managing Energy Derivatives. 2nd edition. McGraw-Hill. New York.
2. Електроенергія [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ueex.com.ua/ukr/auctions/electricenergy>.
3. Stoft S. (2003) Power system economics. IEEE Press. Piscataway, NJ, USA.
4. Penados C. V. Role of the physical power exchange in the electricity wholesale market. Madrid/ 2008. – 116 p.

Роман СИВАК

Тернопільський національний економічний університет

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОГІСТИКИ ЗБРОЙНИХ СИЛ ЗА СТАНДАРТАМИ НАТО: ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНСЬКО-ЛАТВІЙСЬКОЇ ОСВІТНЬОЇ СПІВПРАЦІ

Тенденції глобалізації світової економіки поширюються на сектор глобальних безпекових систем, у тому числі, й на формування глобалізованих міжнародних логістичних систем оборонної сфери як елементів глобальної

логістичної системи світового господарства. У таких умовах актуалізується необхідність вироблення інструментів управління взаємодією глобалізованої військової логістики з логістичними елементами глобальної економіки, вироблення та впровадження стандартизованих підходів щодо логістичних операцій, процесів, процедур та професійних компетенцій військового та цивільного логістичного персоналу. На особливу увагу заслуговують регіональні логістичні системи політичних, економічних та військових блоків, які часто є різними за своїм складом, ступенем соціально-економічного розвитку, рівнем професійної освіти та рівнем розвитку економічних та військово-оборонних сфер. Означена неоднорідність часто призводить до прийняття неефективних рішень у сфері господарського забезпечення колективних систем безпеки, або неналежної реалізації таких рішень.

Необхідність вироблення спільних концептуальних підходів до підготовки кадрового забезпечення логістики збройних сил стратегічних партнерів у оборонній сфері посилюється виникненням воєнних конфліктів, спровокованих прагненням авторитарних режимів до нового територіального розподілу, зокрема й порушенням територіальної цілісності країн Східної Європи та Азії. Означені конфлікти вирізняються гібридністю, динамічністю та нетрадиційними підходами до ведення бойових дій, у тому числі й використанням терористичних прийомів у гуманітарній, економічній та екологічній сферах, що потребують оперативного логістичного реагування через управління матеріальними, інформаційними, фінансовими та людськими потоками у міжнародному та глобальному вимірах.

Уряди Латвії – члена НАТО та України – партнера альянсу, зважаючи на територіальну наближеність країн, прагнення до зміцнення добросусідських відносин та усвідомлюючи небезпеку спільної воєнної загрози зацікавлені у реалізації спільних проєктів, спрямованих на гармонізацію стандартів у сфері оборони загалом, та професійної військової злагодженості особового складу зокрема, про що свідчить низка реалізованих спільних проєктів у сфері оборони, та подальші наміри щодо військово-технічної допомоги реформування збройних сил України з боку уряду Латвії.

Необхідність вироблення концепції уніфікованого кадрового забезпечення військової логістики збройних сил України обумовлюється, також, положеннями нової Воєнної доктрини України, яка зокрема передбачає створення єдиної ефективної системи логістики і постачання сил оборони як у мирний, так і воєнний час (особливий період) для максимально оперативного і належного задоволення їх потреб з централізованою закупівлею матеріально-технічних засобів, а також створення єдиної уніфікованої системи підготовки персоналу для сил оборони з урахуванням досвіду держав – членів НАТО, цивільного сектору і бізнесу.

Реалізація стандартів НАТО у сфері логістики і у країнах-членах і у країнах-партнерах буде успішною за умови формування у особового складу уніфікованих професійних компетенцій управління військовими та господарськими логістичними процесами через реалізацію міжнародних освітніх програм, сформованих з використанням результатів досліджень трансформації логістичних елементів оборонної сфери.

Освітня співпраця має відбуватися через координовані паралельні дослідження логістичних складових оборонної сфери країн-партнерів та їхнього взаємозв'язку з глобальними освітньою та логістичною системами, а також станом, можливостями та перспективами логістичної військової та економічної освіти і їхнього поєднання.

Необхідними також є спільні дослідження стану та перспектив кадрового забезпечення у таких сферах: матеріально-технічне забезпечення підрозділів збройних сил, логістика військово-промислового комплексу, цивільна логістика у забезпеченні потреб військових підрозділів, глобальна логістика міжнародної безпекової системи. Усі елементи дослідження, а також ймовірність прикладної реалізації його результатів визначатимуться через призму стандартів НАТО з логістики та необхідність їх імплементації у систему логістичного забезпечення збройних сил.

Реалізація концепції кадрового забезпечення логістики збройних сил на основі здобуття військовослужбовцями професійних компетенцій у сфері логістики подвійного військового та цивільного призначення сприятиме їхній професійній адаптації після звільнення у запас. Перспективою співробітництва є також запровадження спільної українсько-латвійської освітньої програми перепідготовки військовослужбовців за спеціальністю «Логістика» для військової та цивільної сфери.

Олександр СОХАЦЬКИЙ

Тернопільський національний економічний університет

ВІЙСЬКОВА ЛОГІСТИКА КРАЇН НАТО

Є багато визначень логістики, і кожне із них акцентує увагу на різному взаємозв'язку стратегії та тактики руху сировини, товарів, грошових коштів, як в процесі виробництва, так і реалізації конкретної готової продукції. Свою особливість має визначення військової логістики. В даному дослідженні особливу увагу буде приділено власне військовій логістиці країн НАТО.

У статутних та розпорядчих документах цього військово-оборонного Альянсу дається наступне визначення логістики: «логістика – це наука про планування та здійснення пересування матеріально-технічних засобів, зброї, обмундирування, харчування, розміщення збройних сил. У найширшому сенсі, це управління всіма аспектами підготовки та проведення військових операцій, що включають:

- проектування та розробку, придбання, зберігання, транспортування, розподіл, догляд, евакуації та утилізації матеріалу;
- перевезення персоналу;
- придбання або будівництво, обслуговування, експлуатація та розташування військових об'єктів;